

Els Castells, Patrimoni de la Humanitat

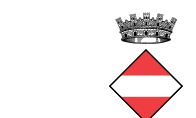

© Fotografia: Marc Lladó, cedida per El Vallenc.

Valls, ciutat bressol dels castells, va acollir el 30 de gener de 2011 la trobada castellera més multitudinària de la història i va poder celebrar, així, en el marc de les Festes Decennals de la Mare de Déu de la Candela, la declaració del fet casteller com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat per part de la UNESCO amb les 57 colles que actualment existeixen als Països Catalans.

A més es va organitzar FiraCastells, la primera fira dedicada al fet casteller i el Simposi Casteller.

Ajuntament de Valls

Castells universals

Ivan Rodon

Periodista

La declaració dels castells com a Patrimoni Cultural i Immaterial de la Humanitat per part de la UNESCO destaca, per damunt de tot, els valors que emanen del fet casteller, com la integració, la solidaritat, el respecte, el diàleg, el treball en equip i la creativitat humana, entre d'altres.

Si tiréssim una línia recte veuríem que la distància que separa Valls de Nairobi (Kenya) marca prop de 6.000 quilòmetres, un trajecte que en avió es fa en menys de 24 hores però que el fet casteller ha recorregut per atzar en més de dos segles. La llarga travessia, però, ha valgut la pena i els castells han estat proclamats al final d'aquesta etapa Patrimoni Cultural i Immaterial de la Humanitat.

La declaració de la UNESCO va arribar el 16 de novembre de 2010 en una plaça tan poc castellera com Nairobi, però la transcendència de la proclamació va ser comparable a qualsevol de les grans gestes castelleres viscudes. El segell de la UNESCO ha acabat de convertir el fet casteller en un fenomen singular d'àmbit mundial i el projecta com un referent simbòlic de la cultura catalana que s'obre al món sense manies ni complexos, sòlidament arrelat al poble i al país, culturalment transcendent, conservant les millors essències sense renunciar a la

modernitat i, alhora, esdevenint un fenomen plàstic d'una gran bellesa que desperta i transmet emocions fortes.

L'insigne poeta català Miquel Martí i Pol parlava dels castells com "l'èfimer convertir en monument que exalta el risc, la força i la destresa, deu ser com el silenci convertit en una exaltació de la paraula".

La UNESCO va reconèixer en la valoració de la candidatura que els castells són percebuts pels catalans com una part integrant de la seva identitat cultural, transmesa de generació en generació, alhora que proporcionen als membres de la comunitat un sentit de continuïtat, cohesió social i solidaritat. Però el fet realment determinant, aquell que va decidir a l'organisme de les Nacions Unides a incloure els castells a la Llista Representativa va ser comprovar que a través dels castells es podia promoure el patrimoni cultural immaterial de manera que reforçés la cohesió social i fomentés el respecte pel diàleg cultural i la creativitat humana. "La pinya acull tothom i uneix en un sol gest gestos diversos, perquè a l'hora d'alçar el gran edifici de claror es guanya més com més es renuncia", va deixar escrit Martí i Pol. Solidaritat, generositat, treball en equip... valors!

Instant en què els castells són proclamats Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO a Nairobi (Kenya) i a la plaça del Blat de Valls, el 16 de novembre de 2010.

Fotografies de Ivan Rodon i de Francesc Fàbregas Gaya cedida per El Vallenc.

L'ex president del Parlament i també casteller, Ernest Benach, màxima institució catalana present a l'assemblea de Nairobi, va pronunciar a l'auditori unes paraules que, si fa no fa, tenien la mateixa música: en un món cada vegada més individualista, els castells requereixen la conjunció d'un seguit de valors, com la solidaritat, la integració, la cultura de l'esforç i l'acceptació de les persones pel que són. No hi són importants ni la condició social, ni el color de la pell, ni l'edat, ni el gènere. El que hi importa és el treball en equip, la perseverança, l'enginy, la valentia i, sobretot, donar sense esperar res més a canvi que la satisfacció de la feina ben feta.

Els castells, avui consolidats com una de les manifestacions culturals més genuïnes i singulars de la Humanitat, han hagut de picar molta pedra i patir diferents vicissituds per arribar fins aquí. Sobretot les primeres generacions i les que, després, van haver de mantenir la flama en els moments complicats.

Aquesta persistència, però, ha tingut la seva recompensa i permet que les generacions actuals de

castellers i de catalans ens sentim orgullosos que les nostres aportacions al món siguin úniques, originals, carregades de valors humans, creatives, arrelades a la tradició però alhora vives i, el que ens garanteix el demà, amb la mirada posada en el futur. ■

Fotografies cedides per l'Ajuntament de Valls.

